

ВІСНИК

ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

ОФІЦІЙНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН ВИЩОГО ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ УКРАЇНИ

4/2011

дами України» від	6
о кількості учасників	
р. № 3326-VI	7
ого кодексу України	
р. № 3329-VI	7
юцесуального кодек-	
и» від 19.05.2011 р.	8
р. 2011 року. Допо-	
рова на Пленумі Ви-	9
липня 2011 року № 8	
у півріччі 2011 року та	21
юдарської юрисдикції	25
ських судів України	
ї як предмет судового	28
часника ТОВ про його	38
ня первісного зобов'я-	42
в за послуги, пов'язані	
риторію України	45
нення загальних зборів	
туту товариства та зо-	
у реєстрацію цих змін	48
ння та визнання права	
уртожитки при привати-	
енди земельної ділянки	

Михайлів Д. Л. Про зобов'язання банку виплатити проценти за відсутності встановленого у договорі банківського рахунка розміру процентів та неприйняття банком вкладів на вимогу	59
Щодо розірвання кредитних договорів у зв'язку з настанням світової фінансової кризи	61
Якщо заставодавець дав згоду за рахунок заставленого майна забезпечити виконання зобов'язань новим боржником за кредитним договором, то припинення первісного зобов'язання новим (новація) не відбулось, а змінене зобов'язання договору застави (іпотеки) є чинним і підлягає виконанню	64
Стаття вченого (огляди законодавства, судоустрою та судочинства, організації діяльності господарського суду)	
Міша В. С. Правові аспекти укладення договорів суб'єктами господарювання в мережі Інтернет	67
Коваль В. М. Спеціальна правова норма і спеціальний закон як категорії господарського права	79
Богданович В. Е. Дослідження Григорія Демченка про судовий прецедент	86
Солонюк Ю. Л. Міжнародно-правова охорона культурної спадщини в контексті міжнародних зобов'язань України: правозастосування та судова практика	92
Попович І. С. Метод інституційних рекомендацій як один із методів господарського процесуального права	103
Тарасюк Л. О., Семеняк В. В. Деякі питання дисциплінарної відповідальності суддів	108
Попович В. П. Особливості державного регулювання у сфері лісового господарства на сучасному етапі: порівняльно-правові аспекти	114
Антоненко К. І. Зміни організаційно-господарських повноважень органів місцевого самоврядування: тенденції останнього десятиліття	120
Боднарський С. О. Правочиноздатність фізичної особи як елемент її правосуб'єктності	128
Ватюк С. Я. Юридична природа договору ренти: теоретико-догматичний ракурс	133
Степанюк А. А. Деякі питання визначення поняття сукупності злочинів	138
Скляр С. В. Підвідомчість справ з приводу оскарження дій та рішень Антимонопольного комітету України	143
Табата Ю. А. Щодо поняття принципу справедливості, добросовісності та розумності у цивільному праві	149
Кришак А. А. Системне вирішення правових проблем Чорнобильської катастрофи	158
Зарубин Є. О. Забезпечення публічності інформації як засіб захисту інтересів третіх осіб з урахуванням досвіду ЄС і ФРН	163
Бондар Н. П. Функції цивільного права як підстава розмежування цивільних правовідносин	169
Сенчук Л. М. Основні права та обов'язки сторін договору концесії	175

ЮНЕСКО 02.11.2001 р., параграф 45. – Ст. 438) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unesco.org/995_c52.

прийнята 16.11.1992 р., ратифікована 15.11.1994 р. – Ст. 224) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unesco.org/994_150.

прийнята Законом України № 150/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

небезпеку внаслідок проведення реформи. – К.: Україна в міжнародному праві. – К.: Юрінком Інтер, 1997. – С. 723. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unesco.org/995_723.

закону» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unesco.org/4a572b466b23f/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

Вісник владних повноважень. – Київ. – Режим доступу : <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/>.

УДК 347.998

І. С. Похиленко,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри господарського права та процесу

Київського університету права НАН України

МЕТОД ІНСТИТУЦІЙНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

У статті розглядаються питання методології господарського процесуального права та пропонується виділення методу інституційних рекомендацій.

Ключові слова: методи господарського процесуального права, інституція, Вищий господарський суд.

Велике значення для кожної самостійної галузі права має дослідження її основних категорій, до складу яких належать предмет і метод правового регулювання. Порівняно з предметом галузі права, який визначає коло суспільних відносин, метод дозволяє точніше охарактеризувати природу цих відносин, виявити їх відмінні риси і таким чином точніше визначити межі правового регулювання.

Теоретичну основу дослідження зазначеного питання складають наукові доробки С. С. Алексєєва, В. С. Щербини, В. Д. Чернадчука, В. В. Сухоноса, В. П. Нагребельного, Д. М. Притики, О. І. Харитонові, І. А. Балюк, В. В. Яркова.

Метою дослідження є розробка методології науки господарського процесуального права.

Питання щодо методів господарського процесуального права відноситься до недостатньо досліджених і дискусійних. У юридичній літературі висвітлюються основні критерії визначення поняття методу правового регулювання. Метод являє собою сукупність прийомів юридичного впливу держави на формування суспільних відносин, що визначають поведінку людей як учасників цих відносин, яка має відповідати вимогам законодавства. Традиційно виділяються такі структурні елементи методів [1, с. 134; 2, с. 49]:

1) правовий статус учасників цих відносин;

2) юридичні факти, на підставі яких виникають, змінюються та припиняються правовідносини;

3) порядок формування прав і обов'язків суб'єктів правовідносин;

4) засоби охорони прав і забезпечення виконання обов'язків.

У науці господарського процесуального права мають місце декілька підходів щодо розуміння питання методів. На думку В. С. Щербини, основними методами є метод субординації (централізоване, імперативне регулювання, за якого регулювання зверху донизу здійснюється на владно-імперативних засадах) і метод координації (децентрализоване, диспозитивне регулювання, за якого регулювання визначається також знизу, на його хід і процес впливає активність учасників суспільних відносин) [3, с. 23–24]. Імперативні засади методу господарського процесуального права дістають вияв у тому, що: норми господарського процесуального права забезпечують головуюче становище господарського суду; основними юридичними фактами є владні процесуальні дії господарського суду; норми господарського процесуального права забезпечують господарському суду право контролю за діями сторін, а також наділяють господарський суд повноваженнями щодо керівництва процесом; господарський процес здійснюється у певній процесуальній формі правосуддя – господарській процесуальній формі.

Диспозитивні засади методу господарського процесуального права: рівність сторін господарського процесу в межах, наданих їм для захисту своїх прав та інтересів; свобода користування цими правами, оскільки суб'єкти на власний розсуд користуються чи не користуються наданими їм правами; наявність системи гарантій прав суб'єктів господарського процесуального права [4, с. 48–49; 5, с. 17]. Аналогічний підхід можна зустріти і в зарубіжній науковій літературі, наприклад у праці В. В. Яркова [6, с. 35]. Іншої позиції дотримується І. А. Балюк, визнаючи методом господарського процесуального права імперативний метод за наявності диспозитивних елементів. Таке поєднання зумовлено тим, що, з одного боку, господарський процес є владною діяльністю господарського суду із застосування норм матеріального та процесуального права, яке припускає владні засади механізму господарського регулювання, а з іншого – формою примусового здійснення суб'єктивних прав в основному в тих галузях права, які базуються на рівності та диспозитивності їх суб'єктів [7, с. 28].

Враховуючи реалії сьогодення доцільно виокремити ще один метод – *інституційних рекомендацій*.

Перш за все варто з'ясувати, що являє собою термін «інституція». Інституція (лат. institutio – настанова): 1) У Давньому Римі – посібники з основ права, насамперед цивільного, авторами яких були Калістрат, Гай, Флорентін, Марціан, Павло, Ульпіан та ін. Найвідомішими з них є Інституції Гая (Institutiones Gaii), укладені у II ст. Вони склались із 4 книг: перша книга – особи (personal), друга і третя – речі (res), четверта – дії (actiones). Ясність і дохідливість написання зробила їх надзвичайно популярними, хоч вони і не відзначалися глибиною викладу. В VI ст. були створені Інституції Юстиніана (Institutiones Justiniani) – найкоротша частина Corpus juris civilis, яка мала на меті слугувати посібником для першого року навчання в юридичних школах. Її склали (у вигляді компіляцій) Дорофей і Теофіл під керівництвом Трібоніана, які запозичили

матеріал з Інституцій Гая та інших творів. Вони були оприлюднені 21.II.533 і набули чинності одночасно з Дигестами Юстиніана. 2) У переносному значенні – установи, заклади [8, с. 703].

Отже, можна дійти висновку, що такою інституцією в господарському процесі є Вищий господарський суд України. Для повноти картини варто дослідити його становлення та розвиток як складової системи господарських судів України.

Перша спроба створити постійний спеціальний для купецтва суд належить цареві Олексієві Михайловичу (1667 р.), який ухвалив зібрати всі справи купецькі в одному місці [9, с. 209–215].

Подальший розвиток торговельні суди отримали за царювання Петра, який у 1721 р. спеціально для розгляду торговельних справ створив Головний магістрат. Саме у цей період вищою судовою інстанцією стає Сенат, що прийшов на зміну Государевій Боярській Думі і Розправній Золотій Палаті [10, с. 16].

В Україні перший комерційний суд був заснований у м. Одесі у 1807 р. Згодом такі суди були створені у Феодосії (1819 р.) та в Ізмаїлі (1824 р.).

Указ від 14.05.1832 р., яким засновані комерційні суди з особливого компетенцією, що проіснували до 1917 р., став досить важливим кроком в історії торговельного судочинства. До компетенції комерційних судів належав розгляд торговельних і вексельних справ, справ про неспроможність. При цьому спори розглядалися не лише на підставі Статуту торговельного судочинства, а й за правилами Статуту цивільного судочинства. Характерною особливістю судочинства у комерційних судах були швидкість та оперативність розгляду справ [11, с. 26].

16.11.1922 р. було прийнято Постанову Раднаркому УРСР про організацію Вищої арбітражної комісії УРСР. Систему республіканських і місцевих арбітражних комісій очолила Арбітражна комісія при Раді праці й оборони СРСР, положення про яку затверджено 06.06.1924 р. 30.11.1979 р. Верховною Радою СРСР був прийнятий Закон СРСР «Про державний арбітраж в СРСР».

А згодом, 04.06. України прийняв «Про господарський суд», статті 10–1 вому регулюванні подарського суду ком у формуванні діяльності Вищої України стало про подарського проц ни. Прийнятий 07 «Про судоустрій і втратив чинність, подарські суди» і спеціалізовані суди» і вищими судовими судів Вищий госп Вищий адміністративний повноважений го суду тощо. Разом станов Пленуму Верховного суду рекомендацій (розгляд го господарського практики застосування регулює одні й ті проблемна ситуація О. В. Кот [12, с. 36].

Мають місце не зазначені суди (одні судовий орган у системі дикції, а інший – суд) незалежно одні цього приводу свої іноді містять супер

Як приклади мс Пленуму Верховного 18.12.2009 р. № 15 справах про банків Президії Вищого го іні від 04.06.2004 практики застосувати відновлення платос або визнання його Пленуму Верховного 24.10.2008 р. № 13 судами корпоративної президії Вищого України від 28.12.2008 стосування законодав

уцій Гая та інших творів. Подані 21.ІІ.533 і набули чинності з Дигестами Юстиніана. Їх значення – установи, за-

йти висновку, що такою господарському процесі є Вищий суд України. Для повноцінного дослідити його становлення складової системи господарства України.

створити постійний спеціальний суд належить цареві Іоанну (1667 р.), який ухвалив права купецькі в одному з 51.

звиток торговельні суди Іоанна Петра, який у 1721 р. розгляду торговельних справ магистрат. Саме у цей період інстанцією стає Сенат, а потім Государевій Боярській Золотій Палаті [10, с. 16]. Вищий комерційний суд був заснований у 1807 р. Згодом такі суди були у Феодосії (1819 р.) та в

1832 р., яким засновані комерційного компетенцією, у 1917 р., став досить важливою торговою судовою компетенції комерційних судів торговельних і вексельних неспроможність. При цьому не лише на підставі судового судочинства, а й за цивільного судочинства. Судовість судочинства у комерційних швидкість та операційних справ [11, с. 26].

Після прийнято Постанову про організацію Вищої судової влади УСРР. Систему ресурсів арбітражних комісій при Раді УСРР, положення про яку прийнято 30.11.1924 р. 30.11.1929 р. Верховна Рада УСРР був прийнятий Закон про арбітраж в СРСР».

А згодом, 04.06.1991 р., Верховною Радою України прийнятий Закон Української РСР «Про господарські суди (Про арбітражний суд)», статті 10–19 якого присвячені правовому регулюванню діяльності Вищого господарського суду України. Важливим кроком у формуванні правового регулювання діяльності Вищого господарського суду України стало прийняття 06.11.1991 р. Господарського процесуального кодексу України. Прийнятий 07.02.2002 р. Закон України «Про судову систему України» визнав таким, що втратив чинність, Закон України «Про господарські суди» і закріпив у гл. 7 «Вищі спеціалізовані суди» положення, яким визначив вищими судовими органами спеціалізованих судів Вищий господарський суд України і Вищий адміністративний суд України, встановив повноваження вищого спеціалізованого суду тощо. Разом з тим, з прийняттям постанов Пленуму Верховного Суду України і рекомендацій (роз'яснень) президії Вищого господарського суду України, стосовно практики застосування законодавства, яке регулює одні й ті самі відносини, склалася проблемна ситуація, на яку звертає увагу О. В. Кот [12, с. 367].

Мають місце непоодинокі випадки, коли зазначені суди (один з яких – найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції, а інший – вищий спеціалізований суд) незалежно один від одного приймають з цього приводу свої рекомендаційні акти, що іноді містять суперечливі положення.

Як приклади можна навести: постанову Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 р. № 15 «Про судову практику у справах про банкрутство» і рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 04.06.2004 р. «Про деякі питання практики застосування Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»; постанову Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 р. № 13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» і рекомендації президії Вищого господарського суду України від 28.12.2007 р. «Про практику застосування законодавства у розгляді справ,

що виникають з корпоративних відносин»; постанову Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 р. № 14 «Про судові рішення у цивільній справі» і роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 10.12.1996 р. «Про судові рішення» тощо.

На думку О. В. Кота, паралельне існування різних за змістом інтерпретаційних актів не лише не забезпечує однакової практики застосування законодавства, а й слугує додатковою підставою для оскарження судових актів, прийнятих загальними і господарськими судами у межах підвідомчих їм спорів.

Враховуючи викладене певну ясність у взаємовідносини Вищого господарського суду України та Верховного Суду України внесло рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення термінів «найвищий судовий орган», «вищий судовий орган», «касаційне оскарження», які містяться у статтях 125, 129 Конституції України, від 11.03.2010 р. № 8-рп/2010, відповідно до якого наявність двох касаційних інстанцій для перевірки рішень спеціалізованих судів не відповідає засадам правової визначеності. Тому Конституційний Суд України дійшов висновку, що правомірними можуть бути лише одноразові касаційне оскарження і перегляд рішень судів. Конституційний статус Верховного Суду України як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції не передбачає наділення його повноваженнями касаційної інстанції щодо рішень вищих спеціалізованих судів, які реалізують повноваження касаційної інстанції.

На сьогоднішній день правовий статус ВГСУ визначається Законом України «Про судову систему і статус суддів» від 07.07.2010 р. Відповідно до п. 4 ч. 1 його ст. 32 ВГСУ надає методичну допомогу судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства

щодо вирішення справ відповідної судової юрисдикції. Крім того ч. 2 ст. 36 цього Закону передбачає, що Пленум Вищого господарського суду України, з метою забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції, узагальнює практику застосування матеріального і процесуального закону; за результатами узагальнення судової практики дає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування спеціалізованими судами законодавства при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції.

Досліджуючи положення зазначеного Закону, варто погодитись із позицією Д. М. Притики [13, с. 123], який відзначає, що чинний Закон України «Про судоустрій і статус суддів» зберіг спеціалізовані суди і тим самим дав можливість суттєво підвищити ефективність забезпечення доступності та якості правосуддя. Практична реалізація цього Закону покаже, наскільки дієвими є його положення і які з них потребуватимуть подальшого вдосконалення.

На підставі викладеного можна дійти висновків, що рекомендації/роз'яснення Вищого господарського суду України:

- впливають на правовий статус учасників господарського процесу. Наприклад, роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 18.09.1997 р. № 02-5/289 «Про деякі питання практики застосування Арбітражного процесуального кодексу України» конкретизують правовий статус учасників судового процесу та уточнюють склад інших його учасників;

- визначають юридичні факти, на підставі яких виникають, змінюються та припиняються правовідносини. Наприклад, рекомендації президії Вищого господарського суду України від 28.12.2007 р. № 04-5/14 «Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин» сприяють однаковому і правильному застосуванню норм матеріального і процесуального права у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин, а в деяких не врегульованих законодавством ви-

падках встановлюють чіткий алгоритм дій, оскільки з прийняттям Закону України «Про акціонерні товариства» відчутною стала потреба у більш детальному правовому регулюванні процедури розгляду і вирішення корпоративних спорів;

- сприяють забезпеченню прав і обов'язків суб'єктів господарсько-процесуальних правовідносин; так, у роз'ясненнях Президії Вищого арбітражного суду від 11.11.1998 р. № 02-5/424 «Про деякі питання практики призначення судової експертизи» уточнюються права і обов'язки сторін і прокурора щодо призначення експертизи, заявлення відводу експерту тощо;

- забезпечують засобами охорони прав і виконання обов'язків; наприклад, відповідно до ст. 111¹⁶ ГПК неоднакове застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, внаслідок чого ухвалено різні за змістом судові рішення у подібних правовідносинах, є підставою для подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів Верховним Судом України, за результатами якого, у разі якщо Верховний Суд України встановить, що судові рішення у справі, що переглядається, є незаконним, він скасовує оскаржуваний судовий акт повністю або частково і направляє справу на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Враховуючи вищевикладене слід відмітити, що здійснення судової реформи в умовах інтеграції України до міжнародного співтовариства та зростаючої взаємозалежності національних правових систем зумовило підвищення значущості Вищого господарського суду в системі господарських судів України як окремої інституції та дозволило вести мову про появу нового методу в науці господарського процесуального права.

Метод інституційних рекомендацій господарського процесуального права можна визначити як розроблення Вищим господарським судом України адресованих учасникам господарського процесу пропозицій щодо певного порядку дій у сфері господарського судочинства.

1. Алексеев С. С. 1
2. Витченко А. М. Судов. 1974. – 161 с.
3. Притика Д. М. // Х. : Консум
4. Чернатчук В. Д.
5. П. Нагребельний [1999. – 378 с.
6. Господарське пр [1998. – 360 с.
7. Ярков В. В. Арбі [1996. – 912 с.
8. Балюк І. А. Гос [1992. – 248 с.
9. Підпригора О. [1990 (гол. редкол.)]
10. Шицький І. Б. Ф [1998. – 360 с.
11. Шипов С. П. [1998. – 360 с.
12. Шипов. – М., 18
13. Балух В. С. Оде [1998. – 360 с.
14. Кот О. В. Судов [1998. – 360 с.
15. В. Кот // 36. наук. п [1998. – 360 с.
16. 14–15.05.2010 р.). [1998. – 360 с.
17. 366–369.
18. Притика Д. М. [1998. – 360 с.
19. М. Притика // Акту [1998. – 360 с.
20. Вип. 2. – К. : Ін-т зак [1998. – 360 с.

Похиленко І. С. Метод інституційних рекомендацій господарського процесуального права

Ключевые слова: метод інституційних рекомендацій господарського процесуального права

Key words: methods of the method of inst

Список використаних джерел

1. Алексеев С. С. Проблемы теории права / С. С. Алексеев. – Свердловск, 1972. – Т. 1.
2. Витченко А. М. Метод правового регулирования общественных отношений / А. М. Витченко. – Саратов, 1974. – 161 с.
3. Притика Д. М. Арбітражний процес : навч. посіб. / Д. М. Притика, М. І. Тітов, В. С. Щербина [та ін.]. – Х. : Консум, 2001. – Ч. II. – 416 с.
4. Чернадчук В. Д. Господарське процесуальне право : підручник / В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос, В. П. Нагребельний [та ін.]. – 2-ге вид., перероб і допов. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2009. – 378 с.
5. Господарське процесуальне право України : підручник / за ред. О. І. Харитонової. – К. : Істина, 2008. – 360 с.
6. Ярков В. В. Арбитражный процесс / В. В. Ярков. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 912 с.
7. Балюк І. А. Господарське процесуальне право : навч.-метод. посіб. / І. А. Балюк. – К. : КНБУ, 2002. – 248 с.
8. Підпригора О. А. Юридична енциклопедія : в 6 т. / О. А. Підпригора ; редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол. редкол.) [та ін.]. – К., 1998. – Т. 2. – 1999. – 744 с.
9. Шицький І. Б. Формування системи господарських судів в Україні / І. Б. Шицький // Вісник господарського судочинства. – 2005. – № 1. – С. 209–215.
10. Шипов С. П. Краткое обозрение истории судоустройства и судопроизводства в России / С. П. Шипов. – М., 1855. – С. 16.
11. Балух В. С. Одесский арбитражный суд: два века истории / В. С. Балух. – О. : Юридическая литература, 2001. – 328 с.
12. Кот О. В. Судові інтерпретаційні акти в господарському процесі: проблеми взаємоузгодження / О. В. Кот // 36. наук. праць за результатами міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин в Україні» (м. Хмельницький 14–15.05.2010 р.). – Хмельницький : Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2010. – С. 366–369.
13. Притика Д. М. Перспективи кодифікаційної діяльності у господарсько-правовій сфері / Д. М. Притика // Актуальні питання кодифікації законодавства України ; за заг. ред. В. О. Зайчука. – Вип. 2. – К. : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2010. – С. 120–127.

Похиленко І. С. Метод институционных рекомендаций как один из методов хозяйственного процессуального права.

В статье рассматриваются вопросы методологии хозяйственного процессуального права и предлагается выделение метода институционных рекомендаций.

Ключевые слова: методы хозяйственного процессуального права, институция, Высший хозяйственный суд.

Pokhilenko I. S. Method of institutional recommendations as one of methods of economic procedural law.

The article deals with the methodology of economic procedural law and it is offered a selection of the method of institutional recommendations.

Key words: methods of economic procedural law, institution, High Economic Court.